

Com podem veure el primer coeficient, el de 1878 és una xifra catastròfica, la de 1'6 de morts per mil habitants, però encara la traspassa l'any següent que supera el 2 per mil. Amb lleugeres oscil·lacions es manté entre l'1 i el 2 per mil fins l'any 1892 que es col·loca per sota la unitat, a excepció del 1899 que amb centèsimes la supera i el 1914 que el coeficient traspassa el 3 per mil. El segle passat s'acomiada en un permilatge que voreja la unitat, 98 centèsimes per mil. Amb una població de 535.000 habitants moriren de tifus 528 persones.

Es penós reviscolar aquells temps, per al veí de Barcelona representava el tifus un deure imprescindible. S'hi conformava amb la mateixa manera que avui encara es conforma amb el xarxampió i com dos segles enrera es resignava amb la verola. Raríssimes eren les famílies que no havien tingut un o més casos entre la parentela; en moltes, tots els que la integraven li havien pagat tribut. Les dades familiars prenien àdhuc, com a punt de referència els dies que un d'ells "patia el tifus". Es pot dir que la vida de la llar del barceloní es formava entorn de la malaltia que si per una part l'arruinava en ésser una despesa enorme per a la seva economia domèstica, per l'altra el feia viure amb l'ai al cor, perquè si eren molts els qui emmalaltia, eren també molts als qui matava: els nostres cementiris estan plens d'una Barcelona molt més densa de població abatuda per la febre tifòdica que no pas la que pullula per carrers i places.

El malastre s'ha apaivagat. En tot el que va de segle, a excepció de l'epidèmia del 1914, cap any no arriba la unitat al permilatge de defuncions per tifoide. En 1914 la ciutat sofrí l'epi-

dèmia tifòdica més greu que al nostre coneixement ha patit de cinquanta-vuit anys ençà; fou una veritable catàstrofe a causa d'haver-se infectat l'aigua de Montcada. Segons el doctor Raduà, director tècnic aleshores d'Estadística i Demografia Municipal, en realitat moriren 2.267 persones, malgrat les xifres oficials siguin un xic menors: el veritable coeficient de mortalitat fou de 3'73 per mil.

En el segle XX, doncs, encara que amb pas insegur rebaixen els òbits i des del 1919 ja es posa per sota les cinc dècimes, a excepció del 1923 que, lleugerament, amb centèsimes, supera aquell coeficient.

Però l'èxit gros de la higiene ciutadana el dona l'any 1933 en el qual només moriren de l'epidèmia tífica 161 persones, la qual cosa representa la proporció de l'1 i mig per deu mil. El salt és decisiu. Mentre en 1900 per cada mil veïns hi ha un mort de tifoidea i dos en molts dels anys anteriors, en 1933 és entre vuit mil veïns que en fina un de la malaltia. Si l'any 1933 hagués regit el permilatge del 1900 amb la densitat de la població actual, en lloc dels 161 morts n'hauríem tingut 1953.

En 1934 hi ha una lleugera revifalla: moren un total de 201 per una població d'1.035.841 habitants, prop del 2 (1'9) per deu mil.

Però en 1935, retorna el ritme del 1933, perquè fins a darrers de desembre han sucumbit per infecció tífica 181 persones, que amb una població de 1.048.557 habitants dona el permilatge de 0'172. Només en 15 mil·lèsimes supera el coeficient del 1933; en canvi rebaixa el de 1934 en 23.